

פייר בנז ואורור קלמן ב"לאקומב לוסיאן"
 „נמאס לי להיות יהודיה“

רת לאמו, אבל אינו יכול לסלוח לה ש-
 הכניסה גבר זר למיטה אביו, שנישבה
 קודם לכן במילחמה, עליידי הגרמנים. מאחר
 שהוא חש עצמו בלתי-רצוי בביתו, הוא פו-
 נה למורה-הכפר, שהכל אומרים עליו כי
 הוא איש-מחותר, ומבקש גם הוא להצטרף
 לשורות הלוחמים נגד הכובשים. המחותר
 היא עניין לאנשים רציניים ולא לציידים
 בחטף ולפוזנים. עוגה לו המורה, שנראה
 בבירור שאינו סומך על הנער.

תקר באופניי, גורם לתפנית בחיי
 לוסיאן. הוא מתאחר בעיירה אחרי שעת
 העוצר, מובל למיפקדת הגסטאפו במקום.
 שם, אחרי כמה כוסיות, ניתנות לו אותן
 תשומת-לב והשיבות, החסרות לו כשהוא
 חולף עם סמרטוט ריצפה בין מיטות בית-
 הזקנים, או כאשר שב לחוות הרוי ומצא
 אותה מלאה בדיירים שלעגו לו וקיבלו
 הוראות רק מן המאהב של האם. כש-
 המשקה עולה מקיבתו אל ראשו, מספר
 לוסיאן בגאווה שהוא יודע בעצם מי מספק
 המחותר במקום, והוא מלשין על המורה.
הבזו והזהירות. אחד מחבריו החד-
 שים לוקח את לוסיאן לחייט יהודי מפריז,
 המסתתר בעיירה, כדי להכין לו חליפה הר-
 יאה לתפקידו החדש. לחייט יש בת צעירה,
 יפה, שברירת ועדינה, הפורטת על פסני
 תר, ואם זקנה, קמוטת-מצה, המסרבת ל-
 הגיב בדרך כלשהי על נוכחותם של צור-
 רים, באשר הם בביתה. בין שלושת היהודי-
 דים הללו לבין לוסיאן, נרקמת מערכת
 יחסים מוזרה, שהפחד מפני האקדה המת-
 נפנף ובעיקר מן המרות שהוא מסמל, הבזו

שוב אל הישראלי בעל תסביך-השואה ור
 להזכיר לו: נסה להבין את העבר, כדי
 לא להיות אותו שוב בעתיד.

תדריך תל-אביב

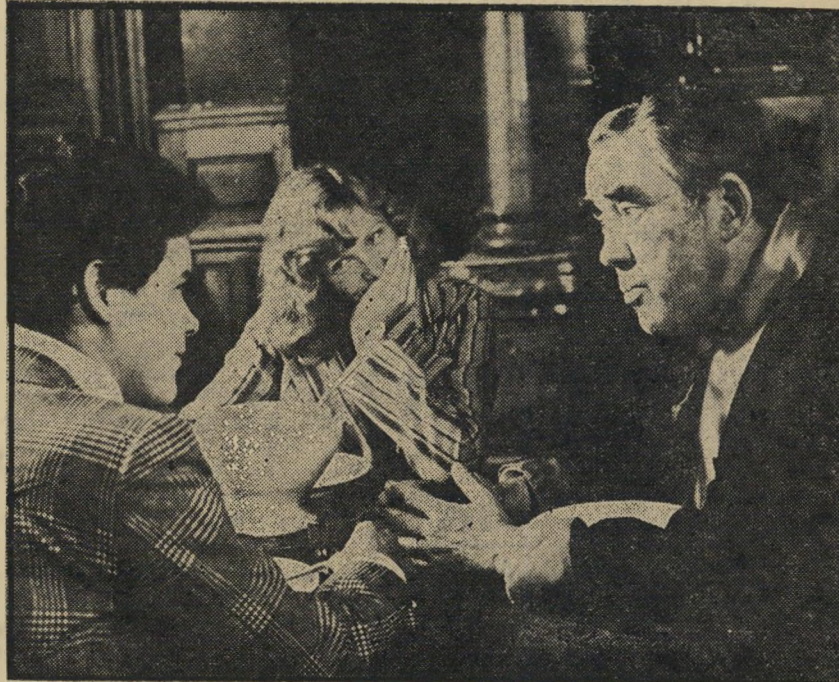
**** **תמונות מחיי-נישואין**
 (צפון, שוודיה) — עשר שנות משבר בחיי
 זוג נשוי שנפרדו, ובסופו של דבר אולי
 יחזור לחיית יחד. סרט מרתק ומדהים של
 אינגמר ברגמן, עם מישהק מעולה של ליב
 אולמן וארלנד יוספסון.

**** **הכהלה לזחב** (לימור, אר-
 צות-הברית) — צ'רלי צ'פלין מחפש זהב
 באלסקה, בסרט בן 50 שנה, שהוא מבריק
 וגאוני היום, לא פחות מאשר בהצגת-הבכור
 רה שלו. מומלץ.

*** **המיגרד הלהט** (תל-אביב ו-
 בן-יהודה, ארצות-הברית) — הלהיט ה-
 בלתי-מעורער של השנה, סרט-ראווה שבו
 עולה מיגדל בן 138 קומות באש בגלל
 מתדל קבלנים, כוכבים ותיאפורות לרוב,

הדמויות המרשימות על הברז בשנים האחר-
 רונות, דווקא בעקשנות השתקנית שלה.
 גם שחקנים אלו ליהק מאל מפנים לא
 מיכרות. הולגר לובנאדלר, המגלם את ה-
 חייט, הוא שחקן שוודי ממוצא בולגרי,
 לפי תעודת-הזהות שלו (אישית, אינו שש
 להודות בכך), שמרבה להופיע בתיאטרון,
 והיו לו בזמנו אפילו כמה תפקידים בקול-
 נוע. מאל בחר בו אחרי שביבי אנדרסון,
 המכירה אותו משוודיה, המליצה עליו, ואף
 התעקשה ושלחה לבמאי כמה מתמונותיו.
 הסבתה, תרזה גיזה, היא אחת משחקני-
 יות-התיאטרון הגדולות של הבמה הגרמ-
 נית, שנמנתה עם להקתו של ברטולד ברכט
 עוד לפני עלות הנאצים לשלטון, וזכתה
 לתפקידים ראשיים. ואילו הבת, אורור קל-
 מן, היא דוגמנית שהתחנכה (צחוק הגורל
 למי שמגלמת יהודיה) במינור, וזכתה ל-
 הצלחה כמדגימת בגדים, רק עם ישוב אופ-
 נה שנות העשרים והשלושים, שפניה וצב-
 עיה מתאימים לה במיוחד.

להבין ולא להזדרז. העובדה שאף אחד
 מאלה אינו מוכר לצופי הקולנוע, היתה

הולגר לובנאדלר (החייט) קלמן ובנז
 לשמור גם על הכבוד וגם על החיים

ואפשר לספר בקלות בשוק השחור. ל-
 אידיאולוגיה אין כל קשר לעניין. להיפך.
 הנאצי השרוף היחידי, שאינו פוסק להתיז
 סיסמאות על כל סביבתו, וזכה ביתח של
 בוז סלחני מהסובבים אותו. כמו לוסיאן, גם
 אלה הם טיפוסים רגילים בהחלט, מן הד-
 צרפתים שפוגשים יום-יום ברחוב. לא חכר
 מים במיוחד ולא טיפשים במיוחד. אנשים
 אפורים, כאלה המכונים „הרוב השקט“.
 הצרפתים רטנו לא מעט נוכח סידרה זו
 של סטירות-לחץ שהעניק להם מאל בסרט.
 אבל מאידך לא יכלה הביקורת להתעלם,
 מן ההישג האמנותי שהשיג מאל.

טרקטור לאבא. „הסרט דרש פנים
 בלתי-מוכרות“ הוא מסביר את בחירתו.
 ואומנם, הוא מצא בפיייר בלו, בן-איכרים
 ברגיליו של לוסיאן, את הדמות האידיאלית
 לתפקיד, לאחר חיפושים ארוכים.
 במשך כל ימות השנה, הוא עזר לאביב,
 מגדל גפנים בכפר קטן ומתמחה יחד עם
 אחיו בגינום עצי פרי, מיקצוע מעייף אך
 משתלם היטב. למען הסרט, הוא פרש לזמן
 קצר מן השיגרה, אבל בשכרו קנה טרקטור
 לאבא וכלב לעצמו.

ליהודיה — נמאס. לצד בלו, שלושת
 התפקידים החשובים בסרט הם של בני הד-
 מישפחה היהודית, החייט המנסה לשמור
 על כבודו העצמי וגם על חייו, בזמנים
 שבהם השניים אינם עולים בקנה אחד, ותו
 המסרבת לקבל על עצמה את דין הגזע
 הנרדף תמיד, וברגע של ייאוש צועקת:
 „נמאס לי להיות יהודיה!“ והסבתא, אחת

הזעם, הזהירות, ואפילו אינושהי הבנה
 למצבו של הנער ולמניעיו, משתלטים ל-
 סירוגין על החייט ומישפחתו. „איני מצליח
 לשנא אותך בכל ליבי“ אומר החייט ל-
 לוסיאן, באחד מרגעי ההתפרצות שלו.
כיצד זה ייתכן? החייט, לאחר מעשה

פזיו, נאסר ונשלח למחנה-רכפיה. אבל כא-
 שר עתידה מישפחתו לעמוד באותה סכנה.
 לוסיאן הוא זה שיציל אותה, במעשה מזור
 ובלתי-צפוי, הוא יסתיר את הבת וסבתה
 ביצרות עד לשיחרור. אולם כתובת בסוף
 הסרט מרמזת שהמעשה לא מחק את כל
 מעשי העוול האחרים שלו מעיני המשחר-
 רים, והוא שילם בסופו של דבר את מלוא
 המחיר על הצטרפותו לגסטאפו.

השאלה המרכזית שעמדה לפני לואי
 מאל, בסרט זה, היתה כמובן: כיצד זה
 ייתכן שהגרמנים זכו לעזרה ומתיכה כל-
 כך נרחבות במקומות שכבשו? והתשובה
 שמספקים בסרט זה מאל והתסריטאי שלו,
 פאטריק מוריאנו (בחור בן 28 שזכה כבר
 בכמה פרסים על שלושה ספרים קודמים
 שכתב, הוסיקים כולם באותה תקופה ובי-
 אותו סוג בעיות), אינה מחמיאה כלל לצרפי-
 תים, ולטבע האנושי.

כיום צרפתים. וכאילו על-מנת להר-
 גיש את הסאה, מציג מאל את כל המישרה
 הגרמנית בעיירה, כשאין בה אפילו גרמני
 אחד לרפואה, כולם צרפתים, שהצטרפו ל-
 גסטאפו בגלל ריגשי-גחיתות, משום שנית
 נה להם ההזדמנות לנקום עוולות אמיתיות
 או מדומות, או סתם מפני שכך יותר נוה,

בנז וקלמן: משתתפי-הפעולה והיהודיה המתמררת
 גם קדושים וגם מיפולצות

כמעט שלוש שעות של מתח. מיקצועי ל-
 הפליא.

ירושלים

*** **אוכפים לזחבים** (ירושלים,
 ארצות-הברית) מצחיקן מלא הומור יהודי
 על חשבון האינדיאנים הכישיים והיהודים
 עצמם.

חיפה

**** **חמים וטעים** (אורלי, אר-
 צות-הברית) כילי ווילדר במיטבו עם ה-
 מישפט המפורסם ביותר בקולנוע: „אף
 אחד אינו מושלם“. ראוי לצפייה חוזרת.
 מרילין מונרו וטוני קרטיס, מצחיקים.